

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

YOZGAT İLİ

2023 YILI SONUÇ RAPORU

2023 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
YOZGAT ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
YOZGAT İLİ 2023 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayanlar:

Abdullah Abdülkadir KARADUMAN

Okan KÖSEOSMANOĞLU

Bu Rapor, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŞ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŞ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Süleyman HATUNOĞLU-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Şerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

SUNUŞ

Bilgi çağının hâkim olduğu dünyamızda yeni bilimsel buluşlar, teknolojik gelişmeler, küreselleşme vb. nedenlere bağlı olarak hızlı yapısal ve ekonomik dönüşümler yaşanmaktadır. Bu dönüşümler bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan en önemli problemlerden birisi işsizlik ve istihdam oluşturamamaktır. Sadece gelişmekte olan değil, gelişmiş ülkelerin de öncelikli sorunları arasında yer alan işsizlik ve istihdam, kalıcı çözümler üretilmesi gereken bir konu olarak kamuoyunda önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü ülke ekonomilerinin temeli ve itici gücü işgücü piyasasıdır. İşgücü piyasasının dengeli hale getirilmesi, istikrarlı yapısı ve düzgün işleyişı tüm ekonomiler için gereklidir.

Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan sürekli değişim, hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Bu değişime ayak uydurabilmek, iyi yetişmiş, nitelikli insan gücü ile mümkündür. Bunun yanı sıra dünya ekonomisinde rekabet edebilme düne göre daha önemlidir. Rekabet gücü ise, nitelikli işgücünün istihdamından geçmektedir.

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki işgücü piyasasının en önemli sorunlarından biridir. İşsizlik aynı zamanda; sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmalarını daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Günümüzde işsizlik ve istihdam politikaları önem arz etmektedir. İşsizlik, dünyada olduğu gibi ülkemizde de çözüm bekleyen önemli sorunlardan biridir. İşsizlikle mücadelenin bir plan ve program dâhilinde yapılması gerekmektedir. Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne

daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İşKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu Şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İşKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu noktada sadece kamu değil, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının katkısıyla bu çalışmada elde edilen hasılanın başarıyla uygulamaya yansıtılacağına inanıyorum. Bu dūřüncelerle, raporun hazırlanmasında emeği geçen çalışma ve İř Kurumu İl Mūdūrlüęü'ne, çalışmaya bilgi ve belge desteği sağlayan özel sektör temsilcilerine ve kamu kurumlarına teşekkür ediyorum. Raporun bundan sonraki gūzel hizmetlere anlamlı bir çarpan etkisi sağlayacağına inanıyorum. Yozgat İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ũlkemiz, ilimiz ve tūm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Mehmet Ali ŐZKAN

Yozgat Valisi

ÖN SÖZ

Dünya genelinde hemen her ülkenin en önemli önceliklerinden ve gündem maddelerinden birisi istihdam ve işsizlik sorunudur. Ülkeler gerek makro gerekse mikro politikalarla işsizliği azaltmayı, istihdamlarını artırmayı amaçlamakta ve bunun için ciddi anlamda mesai harcamaktadırlar.

İşsizlikle mücadelenin en etkili yolu olarak büyüme, teşvik ve işgücü piyasasının beklentilerine uygun mesleki eğitimlerle nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi öngörülmektedir. Ancak bilinmelidir ki tüm bu politikalar için etkin ve doğru kararların alınması, işgücü piyasasına hakim olmayı ve işgücü piyasasını doğru şekilde tanımayı gerektirmektedir.

İşgücü talebi ile arzı arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanan işsizlik, teknolojik ve ekonomik gelişmelerle birlikte ülkelerin en ciddi sorunlarının başında gelmektedir. Ancak işsizlik sadece talep ve arz arasındaki nicelik farkından kaynaklanmamaktadır. Talep kısmının ihtiyaç duyduğu beceri ve niteliklerin arz boyutunda karşılanamaması da işsizlik sorununu beraberinde getirmektedir. Söz konusu sorunun çözümüne yönelik Türkiye İş Kurumu'na Kanunla önemli görevler yüklenmiştir. Birçok yetki ve görevle donatılmış olan Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdürmektedir. Tüm bu başarıların arkasında en fazla katkısı olan, şüphesiz iş arayan ve işverenlerimiz ile paydaşlarımızın teveccühleri olmakla birlikte, işgücü piyasamızın yapısını ve gerekliliklerini iyi tanımaktan geçmektedir. Bu amaçla özellikle son yıllarda

İşgücü piyasası araştırmalarına büyük önem vererek yılda bir defa il düzeyinde bilgiler elde etmek amacıyla, saha çalışması tamamen kendi personelimize yapılan ve yüz yüze olmak üzere İşverenlerimizi ziyaret ederek görüşüyor, durumlarını ve beklentilerini tespit ediyoruz. İşverenlerimizden elde ettiğimiz bilgilere göre de başta İşgücü yetiştirme kursları olmak üzere tüm politikalarımız bu İşgücü piyasası araştırmasından çıkan sonuçlara göre şekillendiriyoruz.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İşKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Bu fikir ve yaklaşımla bakıldığında son yıllarda ilimizin sanayi, ticaret ve sosyal yapısında hızlı değişimler ve gelişmeler yaşandığı, oldukça dinamik ve değişken bir yapıya sahip olan ilimiz İşgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı bir şekilde analiz etmek, gelecekteki istihdam ve İşgücü politikalarını sağlam temellere oturtmak gerektiği önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından İşgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2023 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Pandemi sonrası araştırmanın 2023 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekteştirilmiştir. 5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde 86 bin 41 İşyeri ile 2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. İlimizde bu kapsamda 188 İşyeri tespit edilmiş olup hibrit yöntemle bu İşyerlerine ulaşılarak veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2023 yılı “İşgücü Piyasası Analizi” raporu, hem İşgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekteştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İşKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm İşverenlerimize teşekkür ederim.

Zarife BAŐER

İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖN SÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ	4
1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	4
1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	4
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	6
1.3.1. Açık İş İlanları.....	6
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	7
1.3.3. Kayıtlı İşsiz.....	8
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	8
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	11
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	13
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	14
2.2. AÇIK İŞLER.....	23
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM).....	29
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	32
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	34
KAYNAKÇA	37
EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU.....	38

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri	4
Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri	5
Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri	5
Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	6
Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	7
Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları	10
Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek.....	11
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı.....	15
Tablo 9: İşKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları	21
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	22
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı	24
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	27
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	27
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	28
Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası.....	28
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler	29
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları	30
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek	31
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı	32
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi.....	33
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler	33

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar itibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları	6
Şekil 2: Yıllar itibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları.....	7
Şekil 3: Yıllar itibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	8
Şekil 4: Yıllar itibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları.....	12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	16
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)	16
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı	17
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)	17
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı.....	19
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı	19
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı	20
Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri.....	20
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı	21
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	22
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi.....	24
Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları	25
Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	26
Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	26
Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	30
Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri.....	31

KISALTMALAR

AİPP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde gerçekleşen Pazarcık ve Elbistan merkezli iki büyük deprem, dünya genelinde benzerine nadir rastlanan bir örnek teşkil etmiştir. Bu depremler on bir ilde etkili olmuş ve yaklaşık 13,5 milyon vatandaşımızın yaşadığı geniş bir bölgede ciddi bir yıkıma neden olmuştur. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremlerin, sosyal, beşerî ve iktisadi hayata önemli etkileri olduğu açıktır.

Türkiye büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 5,9 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2023 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşılmış, işsizlik oranı ise tek haneli seviyelere gerilemiştir.

Dinamik bir yapıya sahip olan işgücü piyasasının en etkili aktörü olarak faaliyet gösteren Kurumumuz, işgücü piyasasındaki gelişmeleri doğru bir şekilde takip etmek amacıyla sağlıklı ve güvenilir veri üretme çabalarını özveri ile sürdürmektedir. İşgücü piyasasını etkileyebilmek adına, piyasanın doğru bir şekilde analiz edilmesinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Kurumumuz, doğru istihdam politikalarının belirlenmesi, işgücü piyasasıyla ilgili gerekli önlemlerin alınması ve işgücü piyasasının yakından takip edilebilmesi için işgücü piyasası araştırmalarını etkili bir şekilde yürütülmektedir.

İşsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması hedefiyle yerel ve ulusal istihdam politikalarının oluşturulması, işgücü piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketliliğinin izlenebilmesi, güncel, güvenilir ve bilimsel bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. İşgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak adına 2007 yılından itibaren periyodik olarak her yıl 81 il düzeyinde İşgücü Piyasası Araştırması yürütülmektedir. Ayrıca işgücü piyasasının eğilimlerini ve öncelik alanlarını tespit edebilmek amacıyla belirlenen güncel konularda her yıl tematik araştırmalar da gerçekleştirilmektedir.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayımlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan hanehalkı işgücü araştırması ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise Türkiye İş Kurumu'nun idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Yozgat İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2023 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 188 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde toplam 12 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Yozgat ilinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 12 bin 339 kişi olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 9 bin 386 çalışan erkeklerden, 2 bin 953 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Yozgat ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri için açık iş oranı yüzde 1,9 olup, Yozgat ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret

sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 85 kişilik açık iş mevcuttur. Yozgat ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde genel lise talep edilen açık işlerin payı yüzde 45,1 düzeyindedir.

Yozgat ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Yozgat ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Tuğla İmal İşçisi mesleği takip etmektedir. Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Yozgat ilinde net istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 25,8 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2 iken bu oran Yozgat ilinde yüzde 10,2 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla "2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Yozgat İli Sonuç Raporu" hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Kovid salgını, enflasyonist baskı, Ukrayna-Rusya başta olmak üzere yaşanan savaşlar ve riskler, iklim değişikliğinin yarattığı maliyetler sonucu tüm dünya ülkelerinin zorluklarda geçirdiği yılları beraberinde getirmiştir. Tüm bu yaşananların sonucu sosyo-ekonomik etkiler çoğu ülkede gözlenmektedir. Böyle bir ortamda işgücü piyasasının etkilenmemesi mümkün değildir.

Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için İşgücü Piyasası Araştırmasına ait veriler oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması Yozgat İli 2023 Yılı Sonuç Raporu, işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2023 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

İşgücü Piyasası Araştırması Yozgat İli Sonuç Raporu, il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün, piyasaya sundukları emeğin ve piyasadaki beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek oldukça önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum Türkiye İş Kurumu’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca Kurum’a değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2023 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2023 yılı için Yozgat ilinde 5 Haziran- 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin sonuç raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Yozgat ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ

1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Araştırması, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının arz yönünün özellikleri hakkında bilgi veren temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında birinci ve ikinci düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayımlanmaktadır. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	1.874	945	929
İşgücü (Bin Kişi)	937	275	662
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	849	239	610
İşsiz (Bin Kişi)	88	36	52
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	937	670	267
İşgücüne katılma oranı (%)	50	29,1	71,3
İstihdam oranı (%)	45,3	25,3	65,7
İşsizlik oranı (%)	9,4	13	7,8

Kaynak: TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

Yozgat ilinin dâhil olduğu ikinci düzey Türkiye istatistiki bölge birimleri sınıflandırması TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre, bölgemizde 15 yaş ve üzeri nüfus 1 milyon 874 bin kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 50 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2022 yılında bölgemizde yüzde 9,4 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayımlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4A sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	2.720	2.720
2-3 Kişi	1.874	4.434
4-6 Kişi	1.067	5.055
7-9 Kişi	349	2.742
10-19 Kişi	483	6.513
20-29 Kişi	143	3437
30-49 Kişi	116	4.341
50-99 Kişi	63	4.306
100-249 Kişi	31	4.478
250-499 Kişi	9	2.908
500-749 Kişi	1	630
750-999 Kişi	0	0
1000+ Kişi	1	1.011
Toplam	6.857	42.575

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Ülkemizde, 4A zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde 1 ila 9 çalışanı olan işyerlerinin yoğun bir şekilde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, benzer bir şekilde Türkiye genelinde de gözlemlenmektedir.

Yozgat ilinde 2023 yılı ekim dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4A sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 6 bin 857'dir. Bu işyerlerinde toplam 42 bin 575 kişi, 4A sigortalı çalışan olarak istihdam edilmektedir. 1 ila 9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 87,6 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 42 iken bu işyerlerinde toplam 9 bin 27 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	6.857
Kamu	503
Özel	6.354
Sigortalı Sayısı	42.575
Kamu	10.551
Özel	32.024
Erkek	31.621
Kadın	10.954
Ortalama Aylık Kazanç	₺19.129,49
Kamu	₺26.406,18
Özel	₺16.528,89
Erkek	₺19.744,07
Kadın	₺17.304,98

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Yozgat ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla bildiri yapılmış 4A zorunlu sigortalı sayısı toplam 42 bin 575 kişi iken kadın sigortalı sayısı 10 bin 954 kişidir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4A zorunlu sigortalı oranı yüzde 24,8 iken özel sektörün payı yüzde 75,2 seviyesindedir. 4A zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 19 bin 129 TL'dir. Yozgat ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla erkek sigortalıların ortalama kazancı kadın sigortalıların kazancından yüksektir.

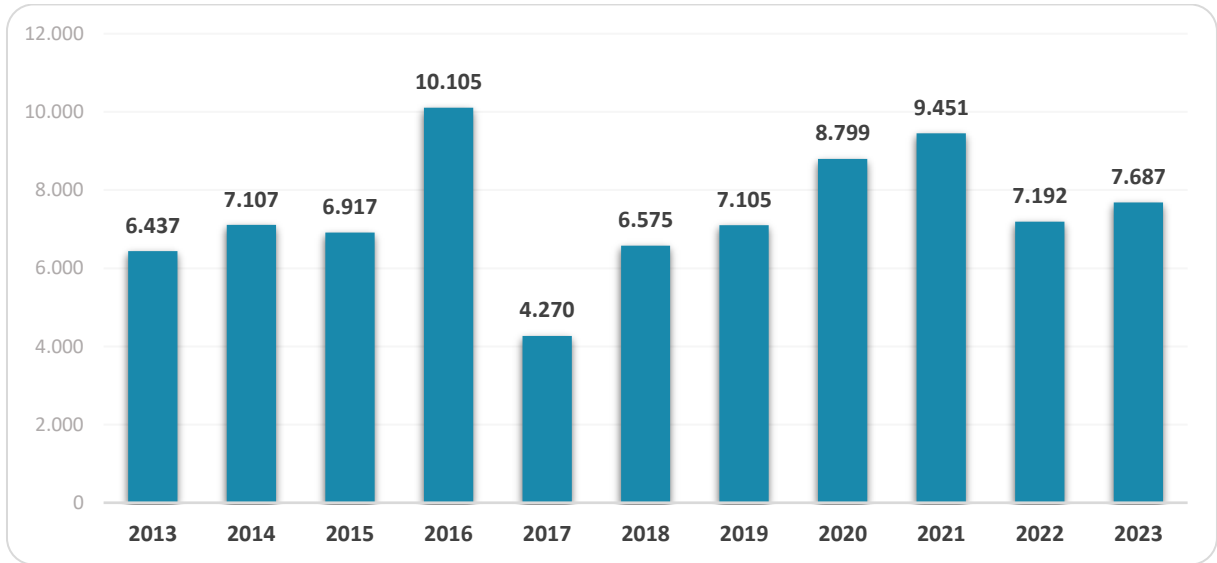
1.3. İŞKUR İDARI KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler, işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedir.

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	3.206
Beden İşçisi (İnşaat)	909
Şeker İmal İşçisi	702
Makineci (Dikiş)	362
Satış Danışmanı / Uzmanı	113
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	113
Gıda İşlemecisi	99
Garson (Servis Elemanı)	94
Reyon Görevlisi	91
Temizlik Görevlisi	87

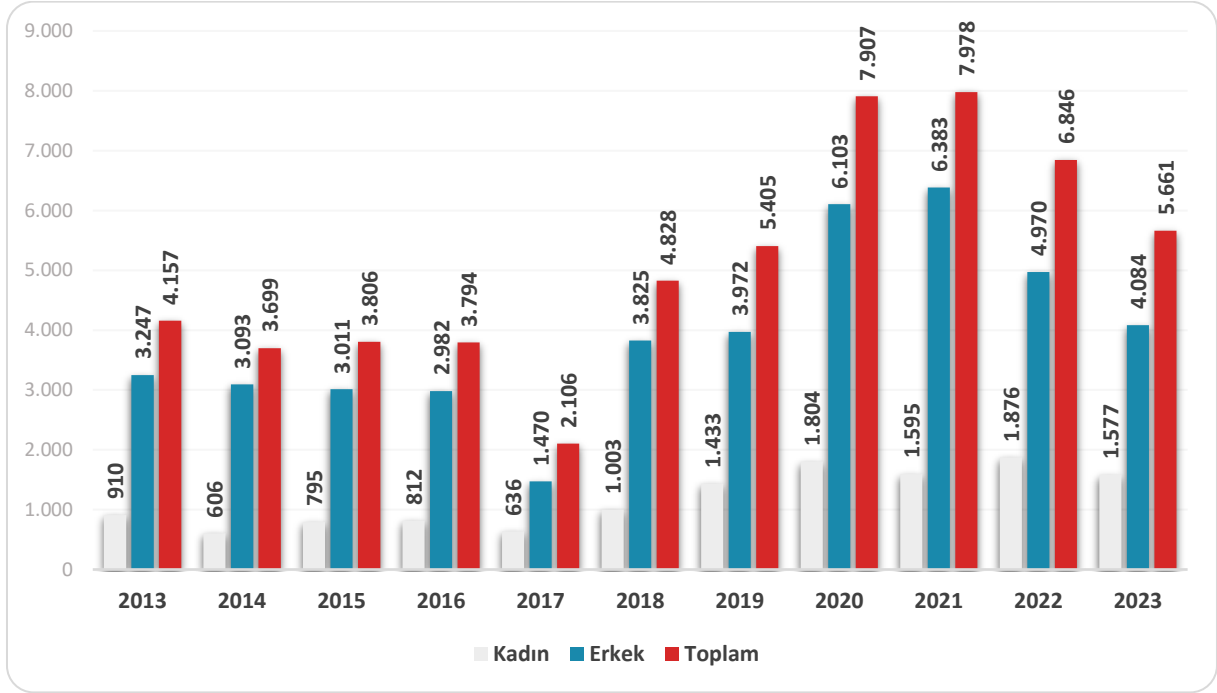
Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Yozgat ilinde 2023 yılında 7 bin 687 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 3 bin 206 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 41,7 seviyesindedir. Bu mesleği Beden İşçisi (İnşaat) ve Şeker İmal İşçisi meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması, sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Deprem sonrası dönemde özellikle depremden etkilenen bölgelerde Kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme verilerinde azalma gözlemlenmiştir. Şekil 2’de yıllar itibarıyla Kurumun Yozgat ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülmektedir.

Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

İŞKUR’un, işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. 2023 yılında ilimizde 5 bin 661 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 27,9 seviyesindedir.

Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.543
Beden İşçisi (İnşaat)	816
Şeker İmal İşçisi	700
Makineci (Dikiş)	345
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	113
Gıda İşlemecisi	109
Market Elemanı	59
Şoför-Yük Taşıma	59
Temizlik Görevlisi	53
Satış Danışmanı / Uzmanı	49

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Yozgat ilinde 2.543 kişilik işe yerleştirmeyeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 44,9 paya sahiptir. Bu mesleği Beden İşçisi (İnşaat) ve Şeker İmal İşçisi takip etmektedir.

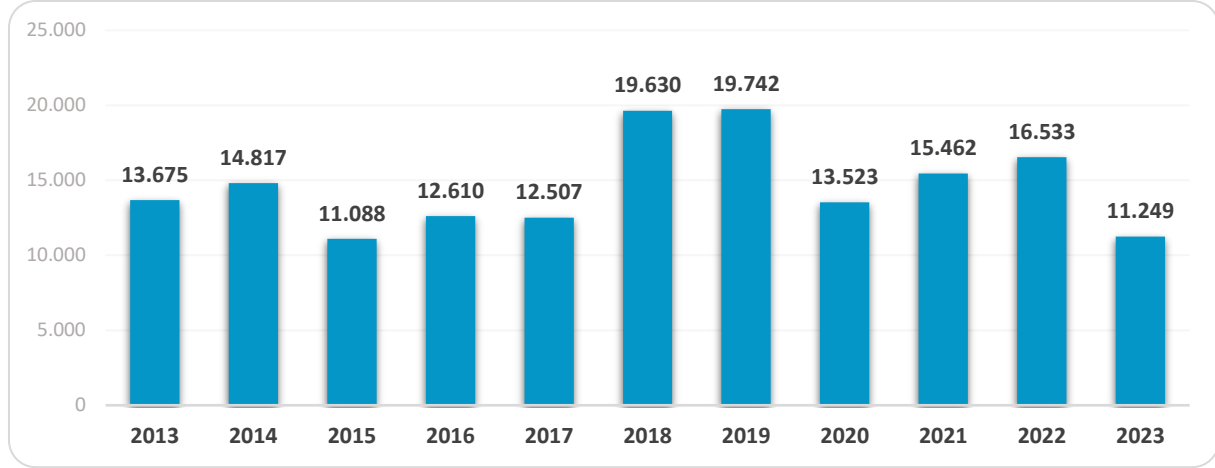
1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz, halihazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılı sonu itibarıyla Yozgat ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 11 bin 249 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 48,9; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 23,5 seviyesindedir.

Yıllar itibarıyla İŞKUR kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde 2023 yılında belirli bir düşüşün yaşandığı görülmektedir. Bunun temel nedeni İŞKUR veri metodolojisinin değişmesidir.

Yozgat ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Yozgat ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 652 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 23,5 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi (Genel) ile Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız) meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin

usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihli 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayımlanmış, 20 Ocak 2024 tarihli 32435 sayılı resmi gazetede ise Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile aktif işgücü piyasası programlarında güncelleme yapılmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır. Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile İEP açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az yüzde 60'ını 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının yüzde 30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 653,93 TL, öğrenci(tam)¹ 653,93 TL, öğrenci(kıst)² 490,45 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 326,97 TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 719,32 TL cep harçlığı ödenmektedir.

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az yüzde 60'ını 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri artırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır.

Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	2.485	972	1.513
2014	1.865	892	973
2015	2.881	1.690	1.191
2016	2.529	1.439	1.090
2017	2.486	1.592	894
2018	2.404	1.469	935
2019	2.184	1.004	1.180
2020	2.125	986	1.139
2021	3.120	1.933	1.187
2022	541	274	267
2023	194	118	76

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

¹ Öğrenci(tam): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar hariç herhangi bir öğrencilik statüsü (açık eğitim ve uzaktan eğitim de dâhil olmak üzere) bulunan katılımcılar

² Öğrenci(kıst): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar

2023 yılında ilimizde düzenlenen 27 aktif işgücü programına toplamda 194 kişi katılmıştır. Katılımcıların içinde kadınların oranı yüzde 60,8 iken, erkeklerin oranı yüzde 39,2 seviyesindedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek

Meslek	AİPP Yararlanıcı Sayısı
Konfeksiyon İşçisi	49
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	37
Makineci (Dikiş)	34
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	23
Klinik Destek Elemanı (Hastane)	19
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	9
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	6
Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi	4
Muhabir	2
Hemşire	2

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Yozgat ilinde 2023 yılında açılan aktif işgücü piyasası programları arasında en fazla yararlanıcı sayısına sahip olan program yüzde 25,3 ile Konfeksiyon İşçisi'dir. Konfeksiyon İşçisi mesleğini yüzde 19,1 ile Şekerleme İmal İşçisi (Elle) ve yüzde 17,5 ile Makineci (Dikiş) programları izlemektedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelikle birlikte işbaşı eğitim programlarında sektör şartı kaldırılmış ve yararlanma şartları daha esnek hale getirilmiştir. Bu nedenle, 2024 yılında program çeşitliliğinin ve yararlanıcı sayılarının artması beklenmektedir.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, Banka sandıklarına tabi sigortalılar İşsizlik Sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, Ticari taksit, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasada belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,

- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisi hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; İşsizlik Ödeneği, Genel Sağlık Sigortası Primleri, bir iş bulma ve Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri kurum tarafından sunulmaktadır.

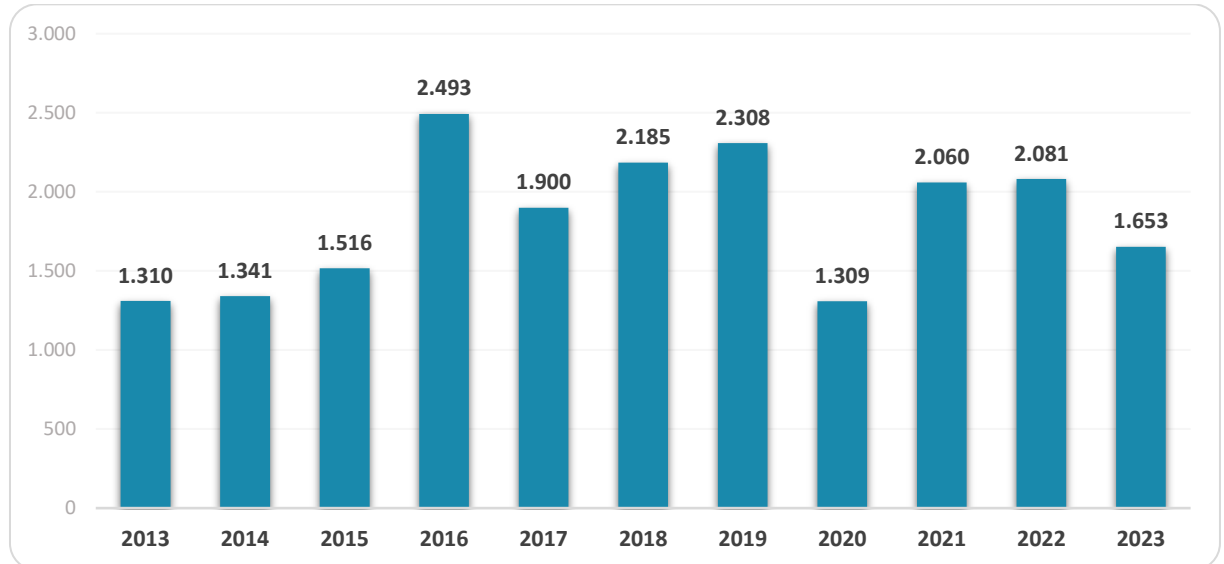
Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Yozgat ilinde 2023 yılında 1.653 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde 86 bin 41 işyeri ile 2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işyerleri seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işyerleri ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Yozgat ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması, işyerleri ve mevcut istihdam üzerinde odaklanacaktır. Bu kapsamda, işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumları ve hangi tür hizmetlerden faydalandıkları, işyerlerinin ihracat ve Ar-Ge çalışmaları yapma durumları, vardiyalı, part-time ve uzaktan çalışma uygulamaları yapıp yapmadıkları, E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapma durumları ve engelli personel istihdamı gibi konular üzerinde durulacaktır. Bu bilgiler, Yozgat ilindeki işgücü piyasasının genel görünümü ve dinamikleri hakkında önemli bir perspektif sunacaktır.

Çalışma kapsamında Yozgat ilinde 188 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 12 bin 339 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Yozgat ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Yozgat ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı

Sektör	İşyeri Sayısı
İmalat	51
Toptan ve perakende ticaret	48
İnşaat	35
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13
Ulaştırma ve depolama	9
Madencilik ve taş ocakçılığı	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Eğitim	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	188

Yozgat ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında yer alan işyerlerinin içinde, İmalat sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 27,1 olarak belirlenmiştir. Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında, 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içinde İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin oranı yüzde 34,1 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu durum Yozgat ili ile paralellik göstermekteyken, Yozgat ilinde İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İlimizde, İmalat sektörünün ardından en fazla sayıda işyeri, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işyerlerinin ülkemizdeki genel payı yüzde 19 seviyesindeyken, Yozgat ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 25,5 ile ikinci sırada yer almaktadır. İnşaat sektörü ise yüzde 18,6 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Yozgat ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri içinde İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin toplam oranı yüzde 71,3 seviyesindedir.

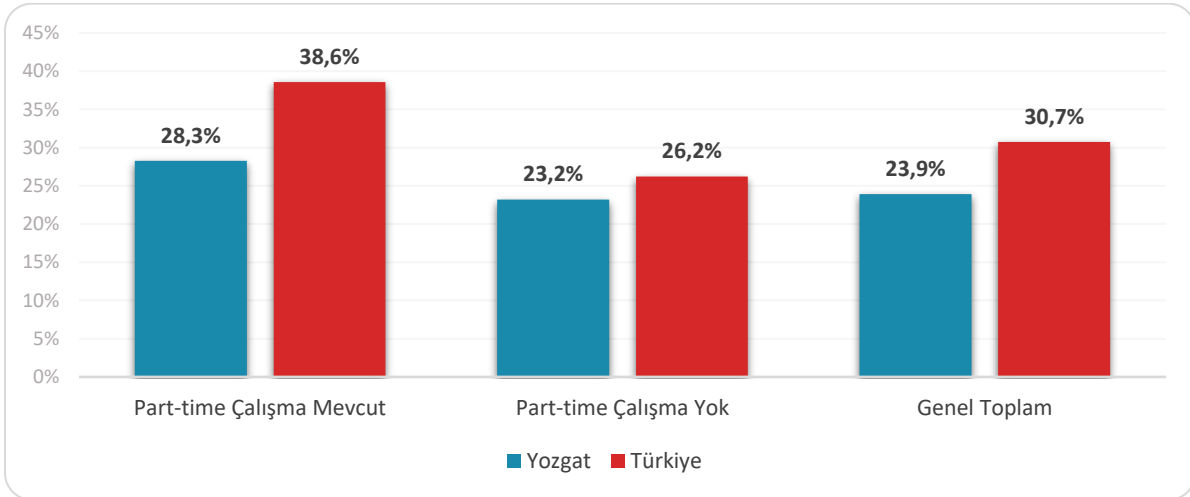
Araştırmaya dahil olan sektörler içinde en az sayıda işyeri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörlerindedir. Ancak, bu tablo incelenirken Yozgat ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerlerinin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Yozgat ili genelinde part-time çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 18,3 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yarısı part-time çalışan istihdam etmektedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin içinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 44,4'dür. Üçüncü sırada ise yüzde 40 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü bulunmaktadır. Bu sektörlerde oranların yüksek olmasına rağmen araştırma kapsamında anket dolduran işletme sayısının az olduğu unutulmamalıdır.

Türkiye genelinde, eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işyerlerinin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)

Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdama sahip işyerlerinde çalışanların yüzde 30,7'sini kadınlar oluştururken, Yozgat ilinde bu oran yüzde 23,9 düzeyindedir. Yozgat iline ait verilere göre, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 23,2 olarak belirlenmiştir. Bu oranın düşük olmasının nedeni, part-time çalışması olmayan işyerlerinin genellikle imalat sektörlerinde faaliyet göstermesidir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise kadın çalışan oranı yüzde 28,3 seviyesindedir. Bu durum, part-time çalışma uygulayan işyerlerinin daha çok hizmet sektöründe yer alması ve kadın istihdamının bu sektörlerde daha yüksek olmasıyla açıklanabilmektedir. Türkiye geneli incelendiğinde, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 26,2 iken, part-time çalışanı olan işyerlerinde bu oran yüzde 38,6'dır. Bu veriler, part-time çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının arttığını göstermektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı

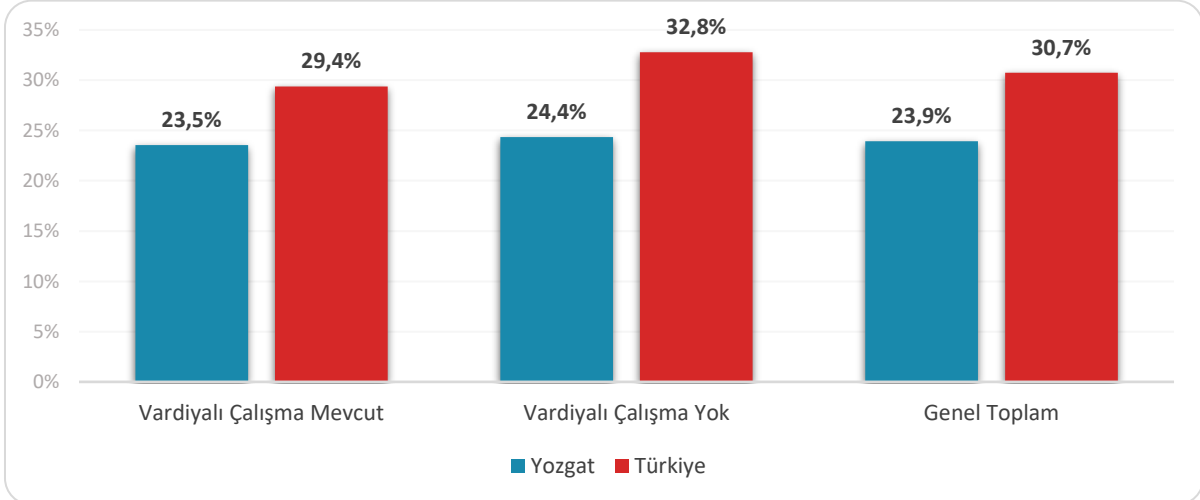

Yozgat ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri içerisinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin payı yüzde 40,9 seviyesindedir. Bu oran Türkiye genelinde ise yüzde 34,6'dır.

Yozgat ilinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün tamamında vardiyalı çalışma uygulanmaktadır. Bu sektörü yüzde 57,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti sektörü ise yüzde 53,8'dir. İnşaat sektörü ise yüzde 17,1 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektördür.

Anket kapsamında en çok veri girişi yapan İmalat sektöründe ise vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı yüzde 40 seviyesindedir. Bu oran Yozgat ilindeki vardiyalı çalışma oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olmasının sebeplerinden birisidir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)

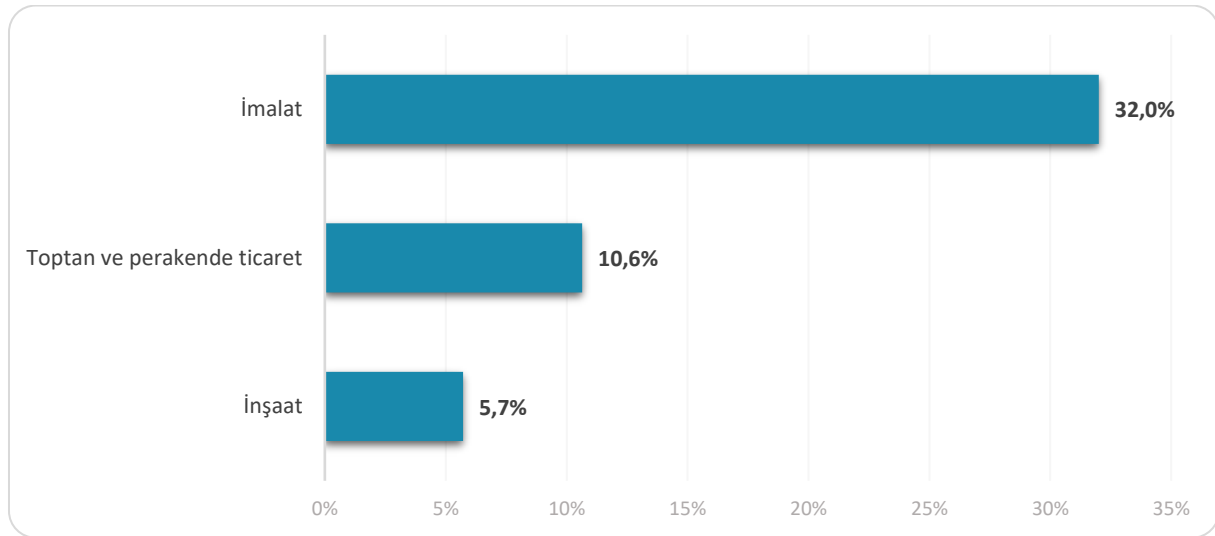

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında, erkeklerin yoğun bir şekilde istihdam edildiği gözlemlenmektedir. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından özel düzenlemelere tabidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 32,8 iken, vardiyalı çalışma olan işyerlerinde bu oran yüzde 29,4'e düşmektedir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının daha düşük seviyelerde yer alması beklenen bir durumdur. Ancak bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8'de ilimiz için söz konusu eğilime benzer bir durum gözlenmektedir. Yozgat ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde çalışan kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 23,5 iken, erkek çalışanların oranı yüzde 76,5 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların oranı yüzde 24,4; erkeklerin oranı yüzde 75,6 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 30,7 seviyesindedir.

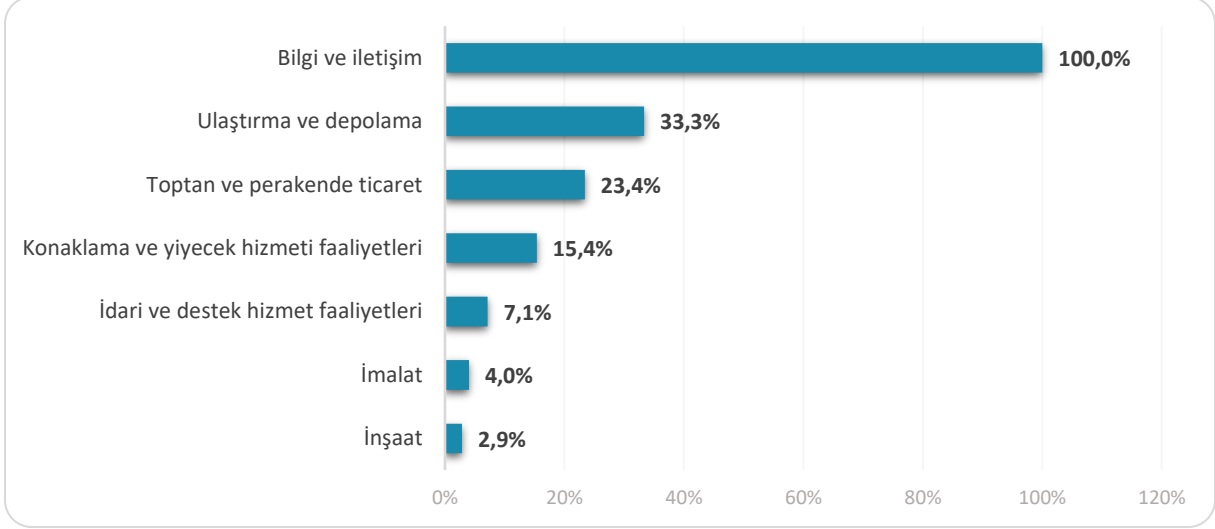
Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerinde kadın çalışan oranında 3,4 puanlık bir fark bulunmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksektir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

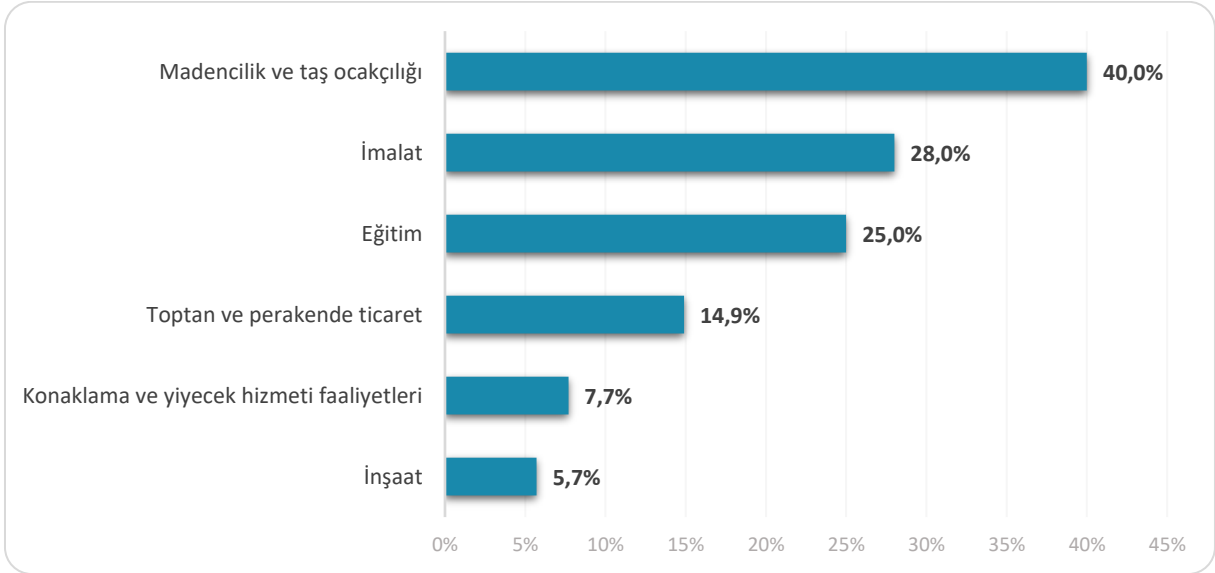
Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 28,4'ü ihracat yapmaktadır ve bu alanda öne çıkan sektör yüzde 57,9 ile imalat sektörüdür. Bu durum Yozgat ili ile paralellik göstermektedir. Yozgat ilindeki işyerlerinin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 12,4 düzeyindedir. İmalat sektöründe ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 32 seviyesindedir. İhracat yapan işyeri oranı bakımından ikinci sırada ise Toptan ve Perakende Ticaret sektörü bulunmaktadır.

İhracat yapan işyerlerinin oranının yüksek olması, ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin genellikle daha yüksek olması beklenmektedir. Bu işyerleri, uluslararası pazarlarda rekabet edebilme yeteneğine sahip olmaları nedeniyle genellikle büyük ölçekli ve teknolojik olarak gelişmiş olmaktadır. Bu durum, ihracat yapan işyerlerinin ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu katkıda bulunma potansiyeline işaret etmektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında e-ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Yozgat ilinde e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranı yüzde 11,3 seviyesindedir. Bilgi ve İletişim sektörünün tamamı e-ticaret uygulamasına sahip olduğu öne çıkmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerine ise bu oran yüzde 17,1 seviyesindedir.

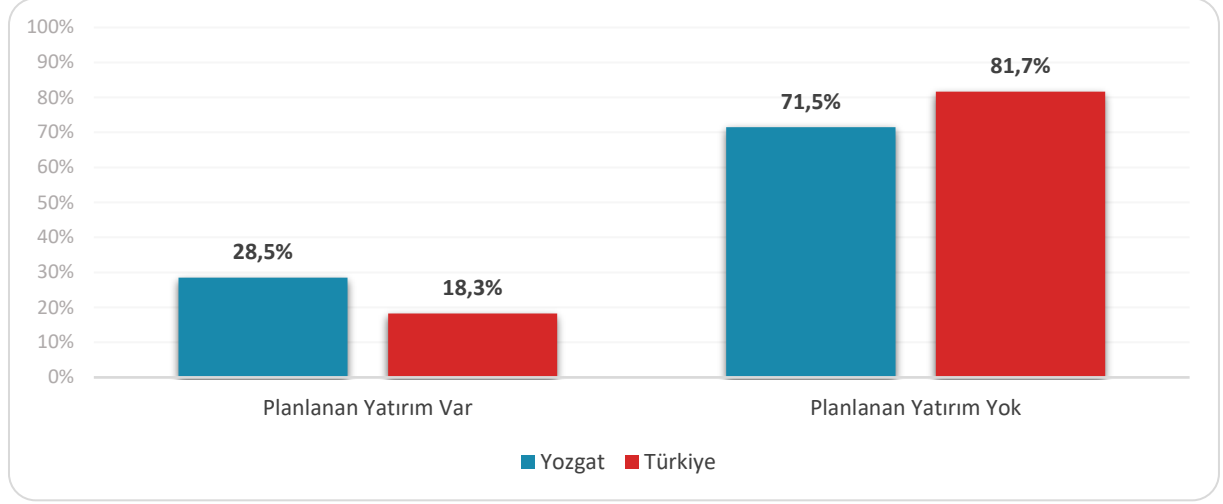
E-ticaretin önemi son yıllarda belirgin bir şekilde artış göstermiştir ve dijital dönüşümle birlikte işyerleri gelecekte hizmet ve mal satışlarında daha fazla e-ticaret kullanmayı planlamaktadır. E-ticaret, işyerlerine rekabet avantajı sağlamaktadır. Küçük ve orta ölçekli işyerleri, dijital platformlar aracılığıyla küresel pazarda varlık gösterme imkanına sahip olmaktadır.

Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

Yozgat ilinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 14,5 olarak gerçekleşmiştir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 40 seviyesindedir. İmalat sektöründe ise Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 28 seviyesindedir. Bu sektörleri yüzde 25 ile Eğitim sektörü takip etmektedir.

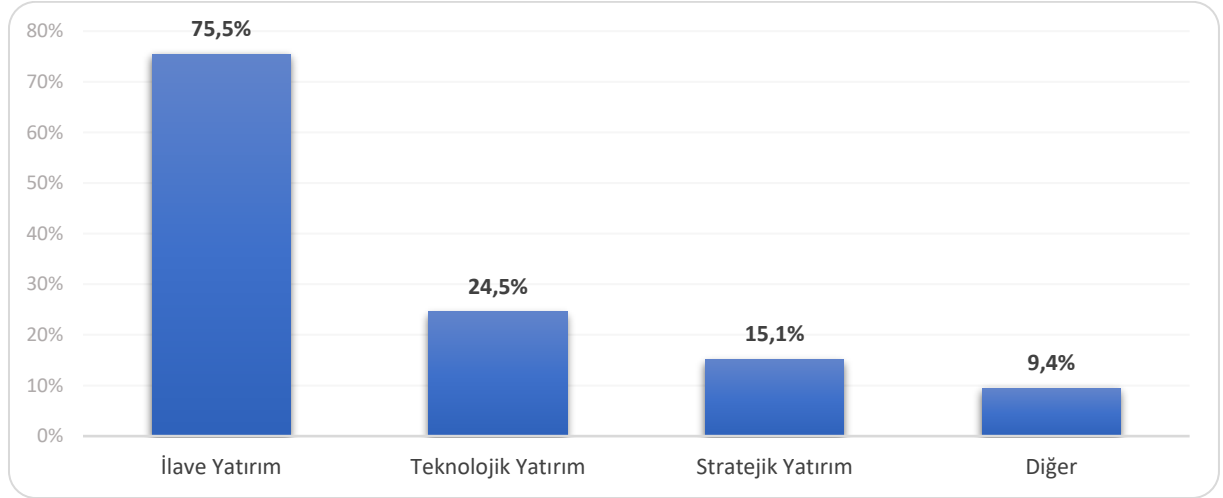
Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,2'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 50,4 ile bilgi ve iletişim, yüzde 31,3 ile imalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

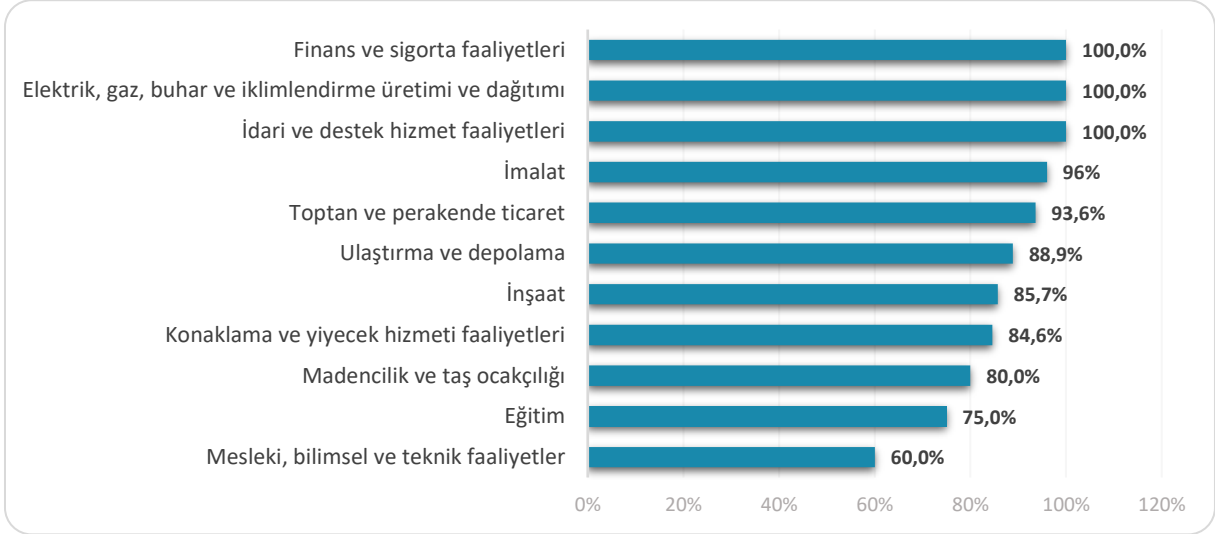
Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Yozgat ilinde yüzde 28,5 olarak Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde, Yozgat ilinde 20 ve üzeri istihdamlı yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 75,5; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 24,5 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 15,1 seviyesindedir. Yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin büyük bir oranda ilave yatırım eğiliminde olması önümüzdeki dönemde işgücüne ve bölgesel işsizlik rakamlarında olumlu bir etki yaratması beklenmektedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 70'i ilave yatırım, yüzde 24,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 17,8'i stratejik yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı

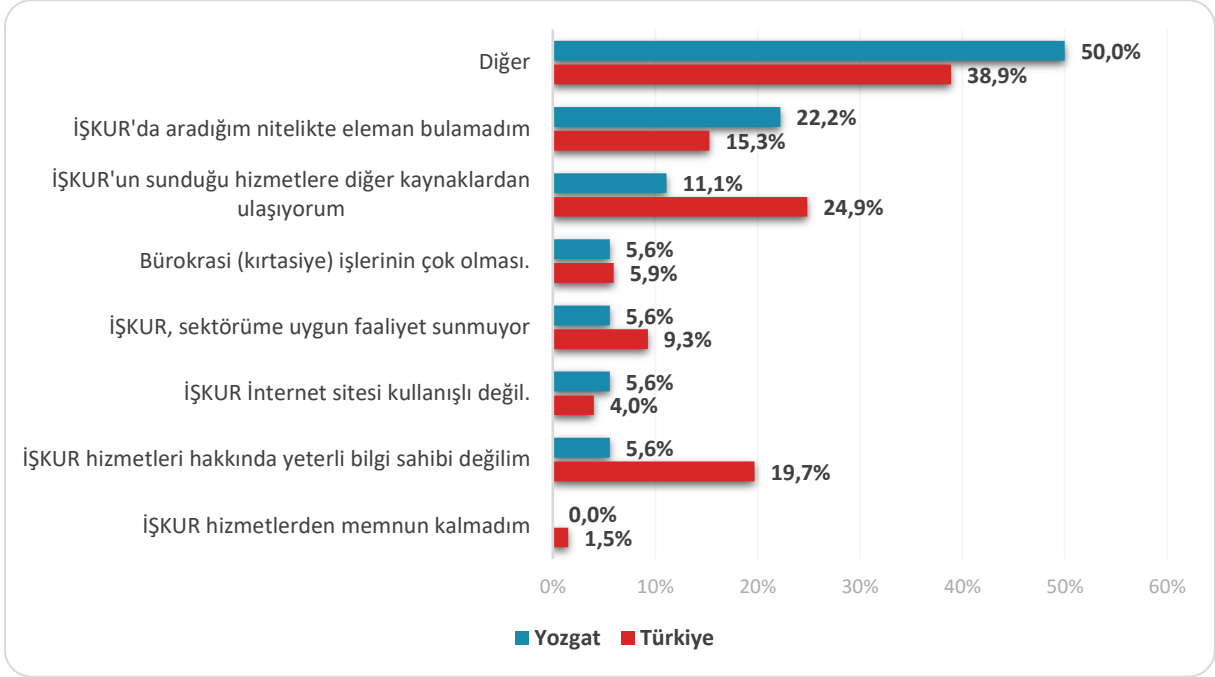
Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 50,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Deprem sonrası dönemde özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, bölge genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 90,32 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Yozgat ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Bu sektörleri yüzde 96 ile araştırma kapsamında ilin en çok işyeri sayısına sahip sektörü olan İmalat sektörü takip etmektedir. İmalat sektörü, Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranı olan yüzde 90,32 seviyesinin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşyeri Oranı
Danışmanlık ve Yönlendirme	97,0%
Eleman Temini	50,0%
İşbaşı Eğitim Programları	7,7%
Teşvikler	3,6%
Genel Toplam	100,0%

Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işyerlerinden, danışmanlık ve yönlendirme hizmetlerinden faydalananların oranı yüzde 97; eleman temini kapsamında hizmetlerimizden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 50 ve işbaşı eğitim programlarından yararlananların oranı yüzde 7,7 seviyesindedir. Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranının yüksek olması, bölge genelinde İŞKUR'un etkinliğini artırdığını göstermektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenleri sorulduğuna ilk üç sırada, yüzde 50 ile “Diğer”, yüzde 22,2 ile “İŞKUR’da aradığım nitelikte eleman bulamadım.” ve yüzde 11,1 ile “İŞKUR’un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.” seçenekleri gerekçe olarak gösterilmiştir. Yozgat ilinde, Kurum faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmayan işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha düşük seviyede gerçekleşmiştir.

Yozgat ilinde araştırma kapsamında, 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde toplamda 12 bin 339 çalışan belirlenmiştir. Bu çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında, 9 bin 386 erkek çalışan ve 2 bin 953 kadın çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektör	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	1.591	3.684	5.275
Toptan ve perakende ticaret	673	1.333	2.006
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	213	1.774	1.987
İnşaat	74	1.102	1.175
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	163	579	742
Ulaştırma ve depolama	43	267	310
Madencilik ve taş ocaklığı	7	294	301
Eğitim	134	79	213
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	45	110	156
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	112	116
Bilgi ve iletişim	4	52	56
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	2.953	9.386	12.339

Yozgat ilinde çalışanların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde İmalat, Toptan Perakende ve Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri çalışan sayısının en fazla olduğu sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Bu üç sektörde çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 75,1 düzeyindedir.

İlimizde kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde İmalat sektöründe çalışanların payı yüzde 53,9 seviyesindedir. Yozgat ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise eğitim sektörüdür ve bu sektördeki kadın çalışanların oranı yüzde 63 düzeyindedir.

Türkiye genelinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 188 işyerinden 70'inde engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamı konusunda karşılaşılan en önemli zorluklardan biri, önyargılardır. Herkesin engelli veya engelli aday olma ihtimali taşıdığı unutmamak, engelli bireyleri işgücüne dahil etme sürecinde önemli bir adımdır. Bu bağlamda, Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları, Anayasa başta olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiştir. Anayasa tarafından öne çıkarılan eşitlik ilkesinin yanı sıra, pozitif ayrımcılığı öngören düzenlemeler, engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği Projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belirlenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde Başvuru Rehberi ve usul esaslar yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler, işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler, açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönlendirmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet ve yaş grubu tercihleri, engelli çalışan tercih edip etmeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, bu meslekler için aranan becerileri, işyerlerinin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

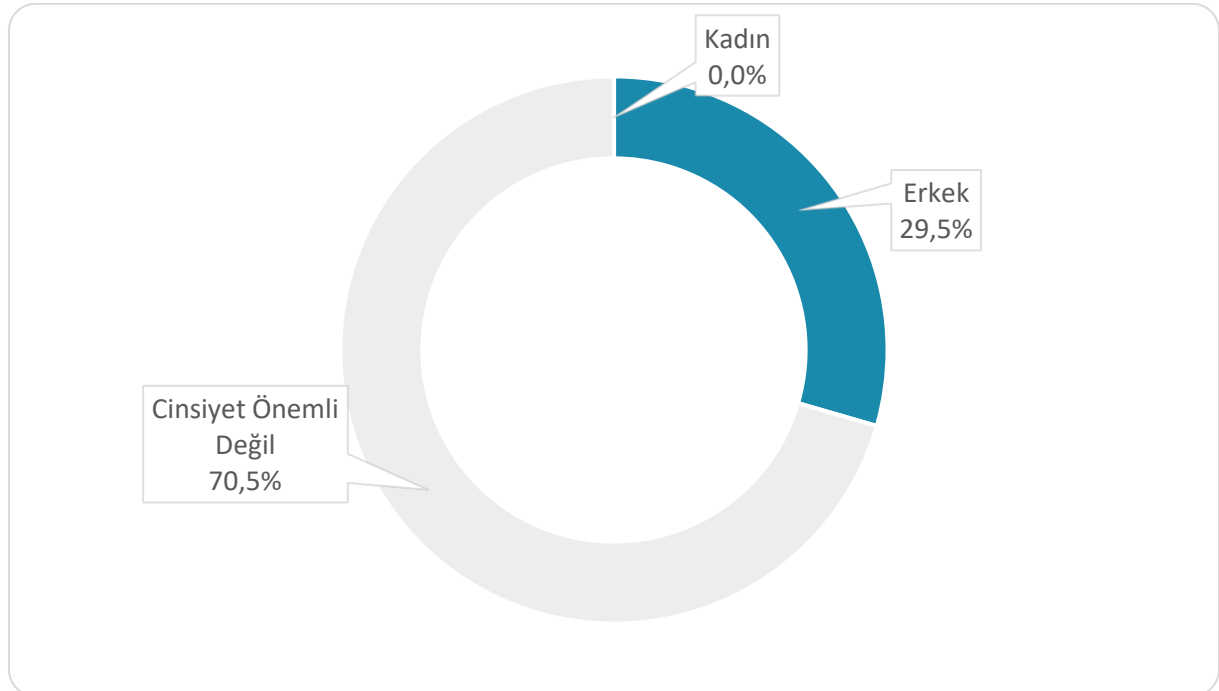
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
Toptan ve perakende ticaret	99	4,7%	21,3%
İmalat	64	1,2%	26,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	5	1,7%	40,0%
Eğitim	5	2,3%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	0,6%	20,0%
İnşaat	1	0,1%	2,9%
Genel Toplam	175	1,4%	15,1%

Yozgat ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, 28 işyerinde toplamda 175 açık iş pozisyonu tespit edilmiştir. Yozgat ilinde en fazla açık iş sayısına sahip sektör, 99 kişilik açık işle Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Araştırma döneminde en fazla açık işi olan ikinci sektör ise 64 kişilik açık iş sayısı ile İmalat sektörüdür. Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörleri tüm sektörlerde alınan açık işlerin yüzde 93,2'sini oluşturmaktadır.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. Yozgat ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. Yozgat ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Yozgat ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret olarak tespit edilmiştir.

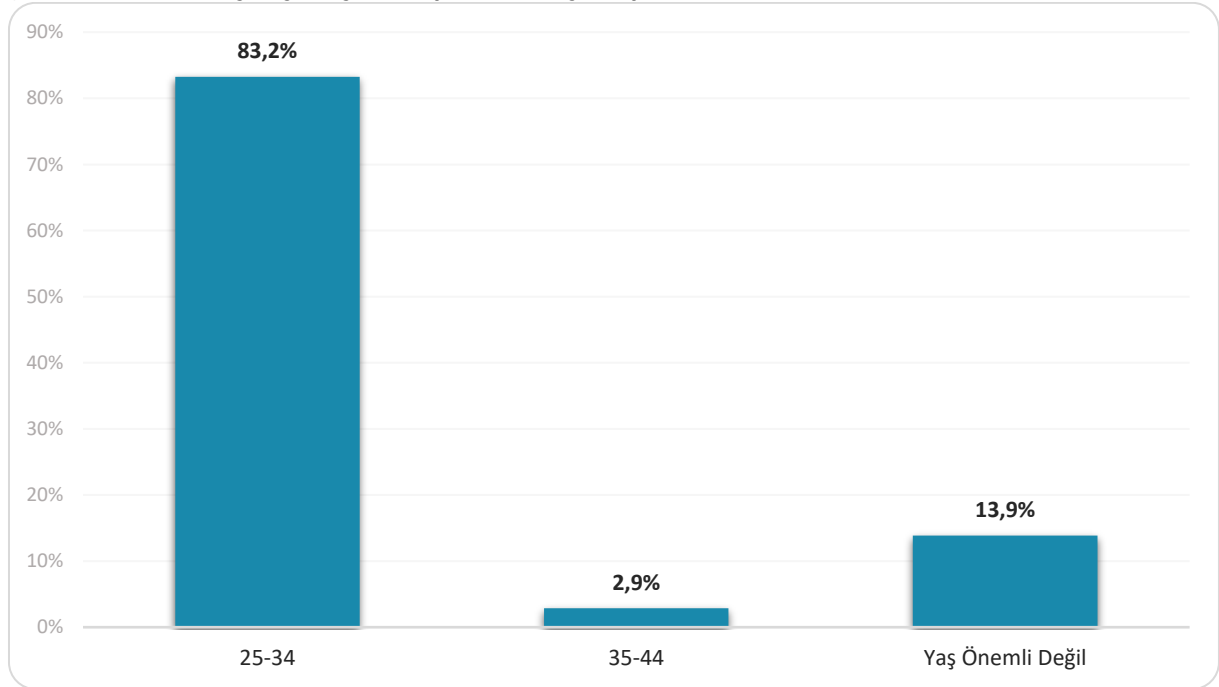
Yozgat ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin içinde açık işi bulunan işyerlerinin oranı yüzde 15,1 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercih

Şekil 16 üzerinde Yozgat ilinde araştırma sonucunda elde edilen 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin açık işlerindeki cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 70,5 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 58,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranın yüksek çıkması Yozgat ilinde cinsiyetin işverenler için çok fazla önemli olmadığını ortaya çıkarmaktadır. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 5,7 iken, Yozgat ilinde ki açık işlerde doğrudan kadın tercihi yapılmamıştır. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 35,9'unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Yozgat ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 29,5 seviyesindedir.

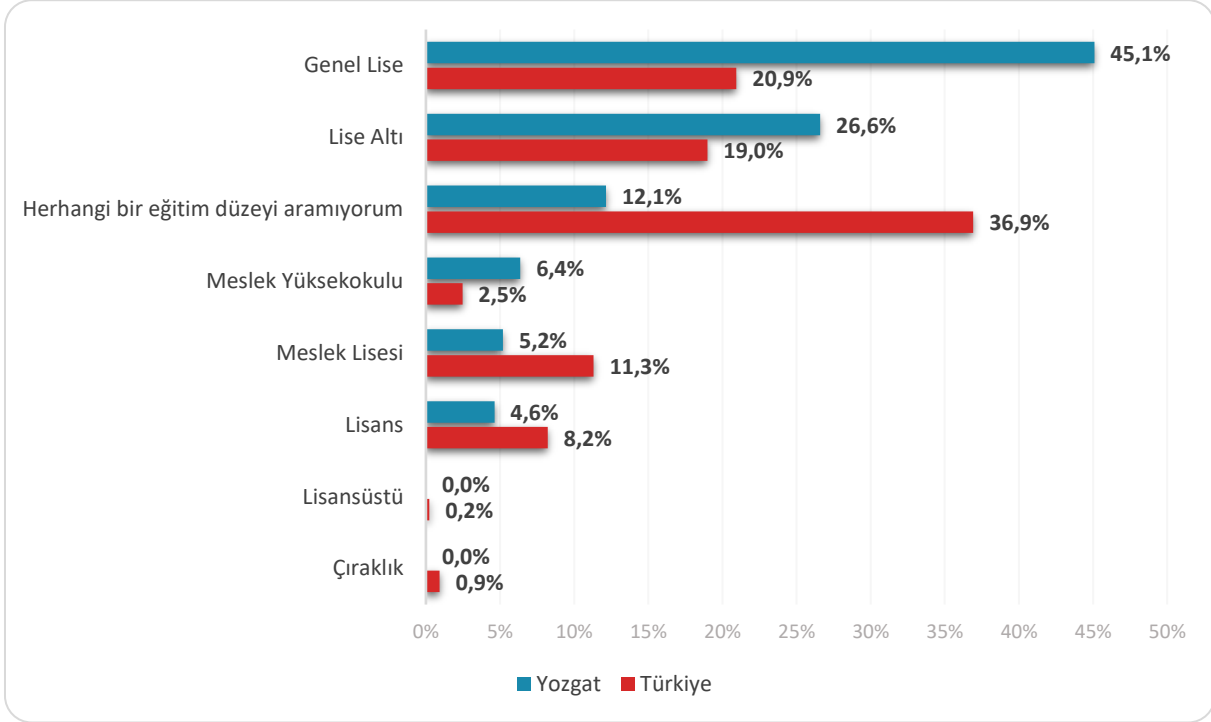
Türkiye genelinde, çalışan sayısı içinde kadınların oranının düşük olmasına rağmen, işverenlerin büyük bir çoğunluğu mevcut açık iş pozisyonlarında istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Bu durum, kadın istihdamının artırılması konusunda önemli bir potansiyeli ortaya koymaktadır.

Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları

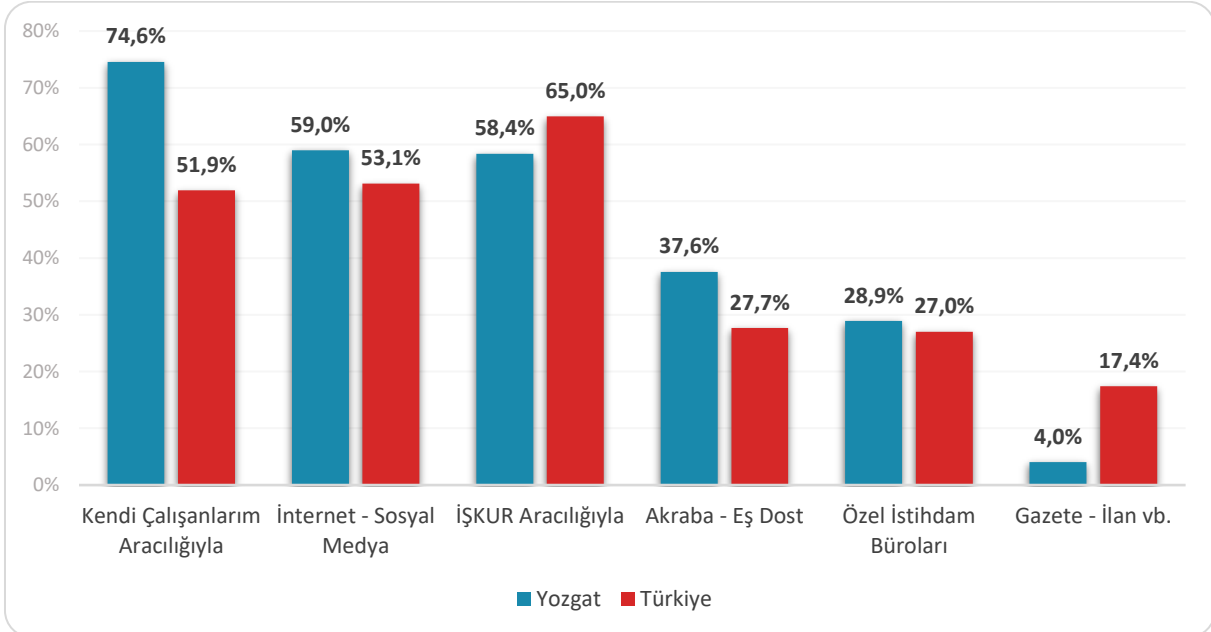

Araştırma kapsamında işverenlere mevcut açık iş pozisyonlarında tercih ettikleri yaş grubu sorulmuştur. Bu bağlamda, Yozgat ilindeki açık işlerde en çok talep edilen yaş grubu, yüzde 83,2 ile 25-34 yaş grubu olarak belirlenmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 13,9'unu oluşturmaktadır.

Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerindeki açık işlerde de benzer bir eğilim söz konusudur. Açık işi olan işverenlerin yarısı, mevcut açık iş pozisyonlarında 25-34 yaş grubundaki kişileri istihdam etmek istediklerini belirtmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 35'ini oluşturmaktadır.

Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Yozgat ilindeki açık işler incelendiğinde, eğitimin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 12,1 düzeyindedir. Bu oran, Türkiye genelinde yüzde 36,9 olarak gerçekleşmiştir ve ilimizde bu oran Türkiye ortalamasının altındadır. Genel lise mezunu talep edilen açık işlerin payı yüzde 45,1 seviyesiyle birinci sırada bulunmaktadır. Lise altı mezuniyet talep edilen açık işlerin oranı ise 26,6 seviyesiyle ikinci sırada bulunmaktadır.

Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Arama Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek Kurumumuzun en önemli görevlerinden biridir.

Şekil 19 üzerinde Yozgat ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Yozgat ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin içinde kendi çalışanları aracılığıyla arananların oranı yüzde 74,6 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 51,9 olarak gerçekleşmiştir. Yozgat ilinde ikinci sırada İnternet-sosyal medya aracılığıyla aranan açık işler yer almakta ve bu oran yüzde 59 gerçekleşmiştir. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerin Türkiye genelindeki oranı yüzde 65 seviyesindedir. Üçüncü sırada ise yüzde 58,4 ile İŞKUR aracılığıyla aranan açık işler yer almaktadır.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Takım Çalışması	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2
İş Tecrübesi	3
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	4
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	5
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	6
Analitik Düşünebilme	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	8
Yabancı Dil	9
Programlama Dili Bilgisi	-
Bilgisayar Kullanımı	-

Yozgat ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, takım çalışması ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği ile İş Tecrübesi becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslek Grubu	Toplam Açık İş
Hizmet ve Satış Elemanları	85
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	37
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	14
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	10
Yöneticiler	9
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9
Profesyonel Meslek Mensupları	8
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2
Genel Toplam	175

Yozgat ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık Hizmet ve Satış Elemanları grubunda olduğu tespit edilmiş olup toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 48,6 seviyesindedir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet ve Satış Elemanları	32,1%	2,4%	67,9%	32,1%	100,0%	35,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	27,0%	0,0%	51,4%	100,0%	48,6%	43,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	64,3%	21,4%	28,6%	78,6%	42,9%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%
Yöneticiler	11,1%	0,0%	88,9%	11,1%	100,0%	44,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,7%	22,2%	55,6%	55,6%	44,4%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,5%	0,0%	37,5%	100,0%	25,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin arama kanalları değerlendirilecek olursa; Yozgat ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar grupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslek	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Analitik Düşünebilme	İletişim ve İfade Yeteneği	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	Sorun Çözme ve İnişiyatif Alabilme	Takım Çalışması	İş Tecrübesi	Programlama Dili Bilgisi	Bilgisayar Kullanımı	Yabancı Dil
Reyon Görevlisi		4		3	4		2	1			
Manav				1	2		3	4			
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı				1	2		3				
Makineci (Dikiş)	1	3					2	4			
Kasiyer				1	2		3	4			
Beden İşçisi (Genel)	2	3	3				2	1			
Mağaza Müdürü				1	2	4	3				
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	1						3	2			
Beton Transmikser Operatörü		3					1	2			
Özel Eğitim Öğretmeni			2	1			3				

Tablo 15 üzerinde Yozgat ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş) ve Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı) mesleklerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ilk sırada aranmaktadır. En çok açık işi olan Reyon Görevlisi mesleğinde sırasıyla iş tecrübesi, takım çalışması, iletişim ve ifade yeteneği en çok talep edilen ilk üç beceri olmuştur.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
-	Beden İşçisi (Genel)	Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi
-	Beton Transmikser Operatörü	Manav	Manav
-	Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı
-	Tır-Çekici Şoförü	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
-	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Kasiyer	Kasiyer
-	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	Mağaza Müdürü	Beden İşçisi (Genel)
-	Kepçe Operatörü	Ara Ütücü	Mağaza Müdürü
-	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	Özel Eğitim Öğretmeni	Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)
-	Kamyon Şoförü	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Beton Transmikser Operatörü
-	Maden Mühendisi	Fizyoterapist	Özel Eğitim Öğretmeni

Yozgat ilinde en fazla açık iş olan meslekler, Reyon Görevlisi, Manav ve Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Beden İşçisi (Genel), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Reyon Görevlisi mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

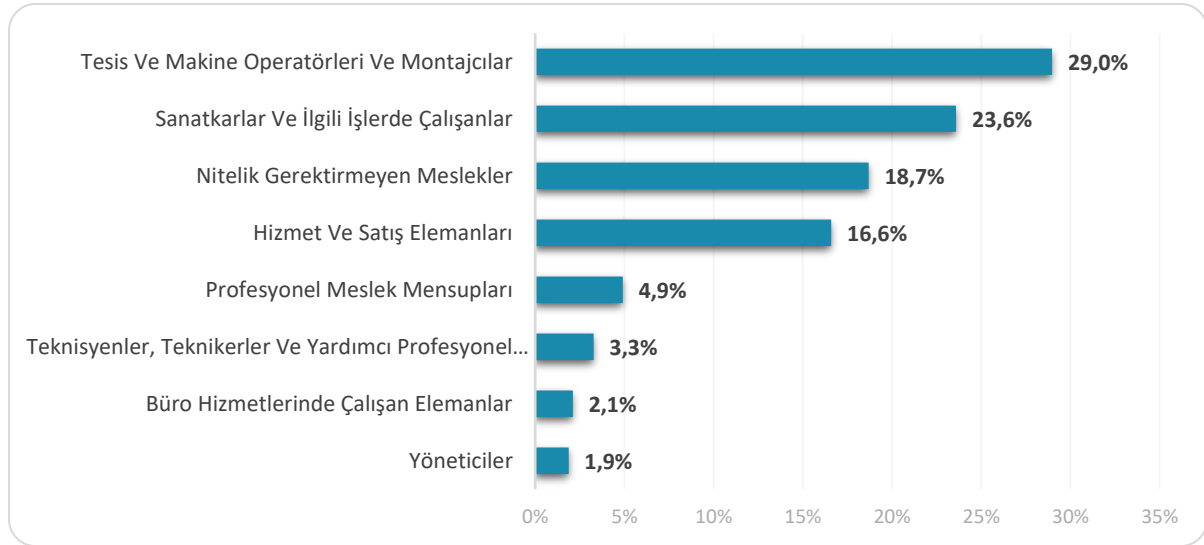
İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Yozgat ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, ilin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinden 28 bin 9 işyerinin çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Yozgat ilinde ise 20 ve daha fazla istihdamlı 62 işyerinde son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslek olduğu ifade edilmiştir. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 26,4'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Yozgat ilinde ise bu oran yüzde 32,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektör	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	155
İmalat	147
İnşaat	53
Madencilik ve taş ocakçılığı	36
Eğitim	20
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Ulaştırma ve depolama	1
Genel Toplam	433

Yozgat ilinde 433 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle Toptan ve Perakende Ticaret sektörü 155 kişi ile ön plana çıkmaktadır. Yozgat ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 35,7 seviyesindedir. Bunun dışında, İmalat sektörü yüzde 33,9 ile ikinci sırada ve İnşaat sektörü ise yüzde 12,1 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

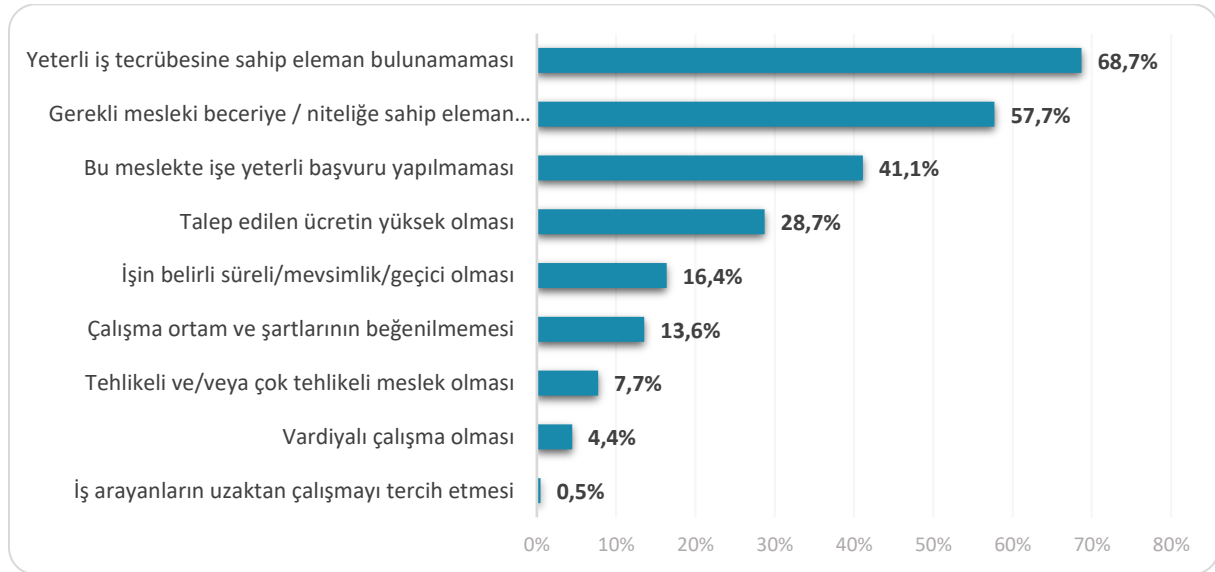
Yozgat ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 125 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 29 seviyesindedir.

Türkiye genelinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 29,5 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslek	TGÇM Eleman Sayısı
Beden İşçisi (İnşaat)	44
Tuğla İmal İşçisi	30
Makineci (Dikiş)	26
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	25
Manav	20
Argon Kaynakçısı (Tig Kaynakçısı)	20
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	20
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	15
Tır-Çekici Şoförü	14
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	13

Yozgat ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 44 kişi ile Beden İşçisi (İnşaat) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 30 kişi ile Tuğla İmal İşçisi ve 26 kişi ile Makineci (Dikiş) meslekleri gelmektedir.

Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Yozgat ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 68,7 ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. İkinci sırada ise yüzde 57,7 ile gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Türkiye geneli 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında ilk sırada yüzde 85,5 ile bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle imalat sanayinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca imalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlemektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin buldukları sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayımlanmaktadır.

Bu bölümde Yozgat ilinde 2023 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Yozgat ilinde net istihdamın artacağını düşünen işyerlerinin oranı 25,8 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 ve Yozgat ilinde ise yüzde 10,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı

Sektör	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	273	5,2%
Toptan ve perakende ticaret	247	12,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	90	12,1%
İnşaat	87	7,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	5,2%
Eğitim	3	1,4%
Ulaştırma ve depolama	-17	-5,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	-29	-9,7%
Genel Toplam	681	5,5%

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde bir yıl sonrası için (14 Temmuz 2024) istihdamın yüzde 3,3 oranında artacağı beklenmekte olup Yozgat ilinde ise bu oran yüzde 5,5 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 273 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise 247 kişi ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü gelmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde

12,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise yüzde 12,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	264
Hizmet Ve Satış Elemanları	171
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	137
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	79
Profesyonel Meslek Mensupları	20
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8
Yöneticiler	8
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-6
Genel Toplam	681

Yozgat ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grupları Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. 14 Temmuz 2024 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise yöneticiler meslek grubudur. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise azalış beklenmektedir.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Tuğla İmal İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Konfeksiyon İşçisi	Madenci (Genel)
Makineci (Dikiş)	İş Makineleri Operatörü
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Madencilik, Taşocakçılık Ve Sondajcılık)	Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)
Temizlik Görevlisi	Pazarlamacı
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Diğer Nakliye Ve Haberleşme Nezaretçileri
Garson (Servis Elemanı)	Boyacı (Çelik İnşaat Ve Gemi)
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Forklift Operatörü
Duvarcı	Şenör

Yozgat ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Beden İşçisi (İnşaat) ve Konfeksiyon İşçisi meslekleridir. Tuğla İmal İşçisi, Şoför (Yolcu Taşıma), Madenci (Genel) meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslekler olarak belirtilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2023 yılı Haziran – Temmuz aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla Yozgat İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayımlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibarıyla TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2022 yılı TÜİK verilerine göre TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 9,4 düzeyindedir. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Yozgat ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Yozgat ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işyerlerindeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 76,1 iken kadınların payı ise yüzde 23,9 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. Yozgat ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör eğitim sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işyerlerine kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

Yozgat ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2023 yılında Yozgat ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 27 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 194 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programlar yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırmaktadır. Bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Yozgat ilinde 20 ve üzeri istihdamda sahip işyerleri içerisinde istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan Perakende Ticaret ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Yozgat ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Haziran-Temmuz döneminde 28 işyerinde 175 açık iş tespit edilmiştir. Yozgat ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 175 kişilik açık işin 99 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin yüksek olduğu diğer bir sektör ise İmalat sektörüdür.

Yozgat ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerleri içinde açık iş bulunan işyeri oranı yüzde 15,1 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyerlerinin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine "Genel Lise" cevabı veren işyerlerinin oranı Yozgat ilinde yüzde 45,1 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, işverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının veya Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 21,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Yozgat ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 25,8 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 iken Yozgat ilinde yüzde 10,2 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı başta olmak üzere bölgemizde yaşanan savaşlar, Enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve son

yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2023, 02 02). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Ekim 2023)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylik/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2023, 02 02). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ocak 2024)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/%C4%B0YA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-oQ.qOaG> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023, 02 02). *2022 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2022-49390> adresinden alındı
- Türkiye İş Kurumu. (2012-2023). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İŞKUR.
- Türkiye İş Kurumu. (2023, Haziran-Temmuz). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İŞKUR.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2023, 02 02). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2023*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_871016.pdf adresinden alındı

EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup gizliliği, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.
2. Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 17.901 TL (onyedibindokuzyüzbirlira) İdari Para Cezası verilir.
3. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

Lütfen işletmenin güncel e-posta adresini yazınız. (Zorunlu)

Soru formunu cevaplayanın unvanı:

- a) İşyeri sahibi/ortakları
- b) Genel müdür/CEO/işletme sorumlusu
- c) İnsan kaynakları müdürü/sorumlusu
- d) Muhasebe müdürü/sorumlusu
- e) Diğer

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

İşyeri ile İlgili Bilgiler	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge* çalışması yapılıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (<i>part-time</i>) çalışma yapılıyor mu?		
e) İşyerinizde uzaktan çalışma yapılıyor mu?		
f) İşyerinizde E-Ticaret (<i>internet üzerinden</i>) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		
g) Engelli personel istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

*AR-GE: Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2) Yatırımın türünü belirtiniz.

- İlave Yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
 Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın, bilgi sisteminin teknolojik olarak yenilenmesi
 Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve kârlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
 Diğer ()

3) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

- Evet () 4. soruya geçiniz. Hayır () 5. soruya geçiniz.

4) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Eleman Temini ()
 İşbaşı Eğitim Programları ()
 Nakdi Ücret Desteği ()
 Mesleki Eğitim Kursu ()
 Kısa Çalışma Ödeneği ()
 Danışmanlık ve Yönlendirme ()
 Teşvikler ()

5) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ()
 İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
 İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
 İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ()
 İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
 İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
 Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
 Diğer ()

6) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM IV – GELECEĞİN MESLEKLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslekler (*Geleceğin Meslekleri*) nelerdir? (sıklıkla talep ettiğiniz değil, sektörünüzde ileride öne çıkacak mesleği yazınız) (*İsteğe bağlı*)
(.....)

12) İşyerinizi dijital dönüşüm (bir işletmenin iş akışlarına dijital teknolojinin entegre edilmesi süreci) kapsamında nasıl değerlendirirsiniz?

İşyerimde internet, bilgisayar dâhil herhangi bir teknoloji kullanmıyorum. ()

İşyerimde temel teknoloji araçlarından (internet, bilgisayar) faydalanıyorum. ()

İşyerimde çoğu iş ve işlemler dijital (elektronik) ortamda gerçekleştirilmektedir. ()

İşyerimde iş ve işlemlerimde bulut bilişim, büyük veri, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, nesnelerin interneti ve 3D (üç boyutlu) yazıcılar gibi araçlarından en az birini kullanıyorum. ()

13) Son bir yıl içerisinde işyerinizde dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirdiğiniz ilerleme düzeyini belirtiniz.

İlerleme kaydedilmedi. () (14. soruya geçiniz)

Kısmen ilerleme kaydedildi. () (15. soruya geçiniz)

İlerleme kaydedildi. () (15. soruya geçiniz)

14) İlerleme kaydedememe sebebiniz nedir?

(.....)

15) İlerleme kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleriniz nelerdir?

(.....)

16) Dijital dönüşümün işyeriniz için önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet () (17. soruya geçiniz)

Hayır () Anketimiz tamamlanmıştır. Teşekkür ederiz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

17) İşyerinizde dijital dönüşümün en çok hangi alana katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz? *(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)*

- Ürün Kalitesi () *(İhtiyaçları ve beklentileri karşılayabilme.)*
 Üretim Verimliliği () *(Üretim sürecinde kullanılan kaynaklardan etkin yararlanabilme.)*
 Üretim Esnekliği () *(Değişen üretim tekniklerine ve yeni ürünlere uyum sağlayabilme.)*
 İnovasyon/Yenilik ve Ürün Geliştirme () *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
 Nitelikli İstihdama Erişim ()
 Müşteri Hizmetleri/Satış Sonrası Hizmetler ()
 Rekabet Gücünün Korunması/Artırılması ()
 Satış ve Pazarlama ()
 Muhasebe ve İnsan Kaynakları ()
 İş Sağlığı ve Güvenliği ()
 Lojistik/Taşımacılık ()
 Denetim/İzleme ()

18) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında önemli gördüğünüz beceriler nelerdir? Önem derecesine göre en az 1 tanesini 1. en önemli olacak şekilde sıralayınız.

- İnovasyon/Yenilik () *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
 Analitik Düşünme/Akıl Yürütme ()
 Teknolojiyi Kullanma Becerisi ()
 Koordinasyon ve Zaman Yönetimi ()
 Dijital Okuryazarlık ()
 Programlama ve Planlama ()
 İçerik, Ürün ve Hizmet Geliştirme ()
 Veri Analizi ()

19) İşyerinizde varsa dijital dönüşüm alanında çalışanların mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

20) İşyerinizde dijital dönüşüm alanında eleman ihtiyacınız varsa mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

21) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında aşağıda yer alan hangi alanların geliştirilmesine daha çok ihtiyaç duyulmaktadır? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Yapay Zekâ () (Bilgisayar ile ilişkili bir sistemin insan davranışları sergileyebilmesi.)

Büyük Veri () (Çeşitli kaynaklardan elde edilen verilerin işlenebilir duruma getirilebilmesi.)

Nesnelerin İnterneti () (Nesnelerin birbiriyle ya da daha büyük sistemlerle bağlantılı olması.)

Bulut Bilişim () (Diğer kullanıcılarla dijital verileri paylaşma imkânı sağlayan bilişim hizmeti.)

Siber Güvenlik () (Dijital kaynakları kötüye kullanımdan koruyabilme.)

Sanal Gerçeklik ()

Uygulama Geliştirme ()

Dijital Okuryazarlık ()

Sistem/Ağ ()

Veri Analizi ()

İş Analizi ()

Diğer (.....)

Herhangi bir alanın geliştirilmesine ihtiyaç duyulmamaktadır. ()

22) Dijital dönüşüm sonucunda mevcut istihdamınız nasıl etkilendi?

Arttı ()

Değişmedi ()

Azaldı ()

23) Dijital dönüşüm ile birlikte sektörünüzde istihdamın azalacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz.

(.....) **TMS Eklenecek.**

2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.